

Drieteenstrandlopers in de problemen

Door Theo Briggeman

Drieteenstrandlopers zijn kleine steltlopers, die veel mensen kennen van het strand, waar zij langs de vloedlijn driftig op zoek zijn naar voedsel. Drieteenstrandlopers broeden onder andere op Groenland, en overwinteren daarna langs de kusten van Schotland tot Namibië. Ze zijn daarbij erg trouw aan hun overwinteringsgebied.

Ook in onze regio overwinteren veel drieteentjes, onder andere op de Slikken van Voorne, de Westplaat en de Brouwersdam. Op de Brouwersdam kunnen in augustus en september gemakkelijk meer dan 1000 vogels op de hoogwatervluchtplaatsen worden gezien. Uit onder meer eigen ringwaarnemingen is gebleken dat er op Groenland, IJsland, Schotland, Canada en Grieland geringde vogels op onze stranden overwinteren. Op de Brouwersdam overwintert bijvoorbeeld ook dit jaar weer een vogel die in juni 2011 op Groenland uit het ei kroop en ieder jaar weer op de dam overwintert (mededeling J. Reneerkens).

drieteenstrandloper met kleurringen

Het heeft er alle schijn van dat het afgelopen broedseizoen rampzalig is verlopen. Onderzoekers van het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) troffen bij aankomst op Groenland in juni van dit jaar een dik pak sneeuw aan. In de afgelopen 15 jaar was dat nog niet eerder gebeurd. Normaal gesproken broeden drieteentjes er vanaf begin juni, en is de sneeuw dan weggesmolten. De onderzoekers vonden er nu sterk vermagerde vogels, die niet tot nauwelijks tot broeden zijn gekomen. Het lijkt erop dat de hele oostkust van Groenland onder de sneeuw heeft gelegen. Het is nog onduidelijk of dat voor heel Groenland het geval is geweest.

Onderzoeker Jeroen Reneerkens van de Rijksuniversiteit Groningen heeft waarnemers van steltlopers opgeroepen in de maanden augustus en september het aantal juveniele drieteenstrandlopers te tellen en terug te melden. Op deze wijze hoopt hij te kunnen nagaan in hoeverre het broedseizoen is mislukt. Eigen tellingen op de Brouwersdam leverden mij dit najaar

een percentage jongen van 5-9% op. Of dat een laag percentage is, valt nu nog niet te zeggen. Daarvoor zullen de landelijke gegevens moeten worden afgewacht.

Zou dat wel het geval zijn, dan is dat niet direct rampzalig. Het gaat de laatste decennia namelijk heel goed met de drieteenstrandloper. De populatie neemt al langere tijd behoorlijk toe, dus een incidenteel slecht broedseizoen kan gemakkelijk worden opgevangen. Het wordt pas lastig als er meerdere slechte broedseizoenen zouden optreden. Daar lijkt het voorlopig wel op, omdat de voorspellingen voor de komende zomer op Groenland wederom op veel sneeuwval duiden.

Naar verwachting komen deze winter de eerste resultaten van het onderzoek naar de reproductie bij de drieteentjes beschikbaar.

Bronnen:

Dijksterhuis, Koos (2010), Een Groenlander in Afrika. Uitgeverij Bert Bakker. Amsterdam 2010.

Gejl, Lars (2016), Steltlopers van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist 2016.

Vroege Vogels 15 juli 2018, Drieteenen in het nauw.

van Turenhout, Chris en Roomen van M. (2008), Drieteenstrandlopers in Nederland: steeds meer wad-, steeds minder strandvogel? Limosa 81(2008), pag. 1-10.

*

De huiszwaluw (Delichon urbica, 12,5 cm lang)

door Gerda Hos

Omdat 2018 het jaar van de huiszwaluw is heb ik vorige keer een stukje geschreven over gierzwaluwen, die toen net terug waren gevlogen naar Afrika. Nu ter afsluiting van dit jaar dan toch nog maar iets over onze huiszwaluwen. Die trouwens als u dit leest ook al vertrokken zijn naar warmere en meer voedselrijke oorden. En geef ze eens ongelijk! Eigenlijk zou ik ze zelf ook wel willen volgen, want storm, kou en regen is voor mij elk jaar weer een "dingetje" om te trotseren. Zeker na de prachtige lange zomer van dit jaar. Gelukkig komt de huiszwaluw in april alweer onze kant op en kunnen we opnieuw genieten van dit leuke vogeltje. En ze komen nooit alleen. Het zijn namelijk koloniebroeders, die met z'n allen terugkeren naar de nestplaats van vorig jaar. Daar aangekomen beginnen ze gelijk het oude nest te repareren of van modder en stro een nieuw nest te bouwen onder dakranden van huizen of boerderijen. Dit prachtige zangvogeltje heeft een witte buik en blauwachtige rug. En in tegenstelling tot de boerenzwaluw een ondiep gevorkte staart. Na de paring worden er 3 tot 6 eitjes gelegd, die door beide aanstaande ouders bebroed worden. Na ongeveer 14 tot 16 dagen komen de eitjes uit en volgt er een hectische tijd voor pa en ma, die voldoende insecten moeten zien te vangen om al die bekjes te voeren. Deze insecten worden vaak op grote hoogte gevangen. Als de vogels laag boven de grond vliegen wordt er beweerd dat er slecht weer op komst is, maar dat is zeker niet waar. Met het hete weer van de afgelopen zomer vlogen ze ook laag over de akkers, maar regen bleef uit. Helaas deze keer, want het was en bleef erg lang droog. De jongen blijven 20 tot 30 dagen in het nest en maken daarna een korte fladderende glijvlucht naar een zitplek of de grond. Vindt u een jonge zwaluw zet hem dan op een beschutte plek (bijvoorbeeld een muurtje) en probeer de katten uit de buurt te houden. Hij blijft daar soms de hele dag rustig zitten voor hij wegvliegt. De ouders scheren in die tijd over hem heen, gaan soms bij hem zitten om hem aan te moedigen weg te vliegen. De kunst van het vliegen krijgen ze bij de geboorte mee, alleen de fijnere